

Spis treści

Przedmowa do wydania II	11
Wstęp	12
Podziękowania	13

ROZDZIAŁ PIERWSZY

Wiadomości ogólne z zakresu opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem na oddziale chirurgii ogólnej 15

1. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego	17
1.1. Przygotowanie psychiczne chorego do operacji	17
1.2. Przygotowanie fizyczne chorego do operacji	18
2. Wynik operacji i powikłania pooperacyjne	25
3. Opieka pielęgniarstwiej i ocena stanu chorego bezpośrednio po zabiegu operacyjnym	31
4. Udział pielęgniarstwiej w terapii bólu	36
4.1. Ból pooperacyjny i ból pourazowy	36
4.2. Leczenie bólu	37
4.3. Niefarmakologiczna terapia bólu	40
4.4. Zadania pielęgniarstwiej w terapii bólu	41
5. Obniżenie temperatury ciała u pacjenta. Postępowanie zapobiegawcze i lecznicze	45
5.1. Dreszcze jako objaw	45
5.2. Zapobieganie dreszczom i ich zwalczanie	47
6. Pielęgnacja rany oraz ryzyko zakażeń na oddziale chirurgii ogólnej	50
6.1. Opatrunki i rana pooperacyjna	50
6.2. Rana oparzeniowa	53
6.3. Odleżyny	55
6.4. Dreny	60
6.5. Zakażenia na oddziale chirurgii ogólnej	61
7. Opieka medyczna nad chorym na cukrzycę w okresie okołoperacyjnym	64

7.1.	Zabieg operacyjny a cukrzyca.	64
7.2.	Przygotowanie chorego na cukrzycę do zabiegu operacyjnego i postępowanie diabetologiczne w trakcie zabiegu.	65
7.3.	Znaczenie normalizacji stężenia glukozy we krwi chorego w okresie okołoperacyjnym i szczególnej opieki okołoperacyjnej.	68
7.4.	Okres pooperacyjny u pacjentów z cukrzycą.	69
7.5.	Edukacja chorego na cukrzycę w okresie pooperacyjnym.	69
7.6.	Cukrzyca a obniżenie nastroju.	71
8.	Palenie tytoniu a okres okołoperacyjny.	74
8.1.	Powikłania pooperacyjne u palaczy tytoniu.	74
8.2.	Papierosy a planowany zabieg operacyjny – kiedy przestać palić?	75
9.	Specyfika wczesnej pooperacyjnej opieki pielęgniarstwa nad człowiekiem starszym.	78
10.	Usprawnianie chorych po zabiegach operacyjnych w chirurgii ogólnej.	83
11.	Kaniulacja obwodowych naczyń żylnych. Bezpieczne wkłucie i użytkowanie kaniuli żyłnej.	88
11.1.	Wkłucie kaniuli żyłnej – zasady bezpieczeństwa.	88
11.2.	Miejsce wkłucia i jego pielęgnacja. Bezpieczeństwo i komfort chorego.	89
11.3.	Objawy niepożądane związane z kaniulacją i iniekcjami drogą naczyń żylnych – wczesne wykrycie i przeciwdziałanie.	91
12.	Żywienie i leczenie żywieniowe enteralne oraz drogą naczyń żylnych.	95
12.1.	Żywienie i leczenie żywieniowe enteralne.	96
12.2.	Trudności w żywieniu i leczeniu żywieniowym enteralnym.	100
12.3.	Wymioty, zalegania, zaparcia i biegunka podczas żywienia i leczenia żywieniowego enteralnego.	102
12.4.	Korzyści stosowania żywienia enteralnego.	103
12.5.	Żywienie i leczenie żywieniowe parenteralne.	103
12.6.	Kontrola odżywienia pacjenta poddanego leczeniu żywieniowemu.	106
12.7.	Zakażenia w terapii żywieniowej.	108
13.	Błędy przedlaboratoryjne w praktyce pielęgniarstwa. Pobieranie krwi do analiz laboratoryjnych.	111
13.1.	Pobieranie krwi – ogólne zalecenia i uwagi.	112
13.2.	Czynniki wpływające na poprawność wyniku badania laboratoryjnego.	113

- 13.3. Posiewy bakteriologiczne krwi. 115
 13.4. Uwagi końcowe dotyczące pobierania krwi do analiz
 laboratoryjnych 116

ROZDZIAŁ DRUGI

Opieka pielęgniarska nad pacjentem na oddziale chirurgii ogólnej w wybranych jednostkach chorobowych. 119

Wstęp 121

1. Opieka pielęgniarska nad chorym po operacji tarczycy. 123

- 1.1. Uwagi kliniczne. 123
 1.2. Postępowanie pielęgniarskie 123

2. Pielęgowanie pacjenta z zakrzepowym zapaleniem żył 126

- 2.1. Uwagi kliniczne. 126
 2.2. Postępowanie pielęgniarskie 126

3. Opieka pielęgniarska nad chorym po operacji żyłaków kończyn dolnych 129

- 3.1. Uwagi kliniczne. 129
 3.2. Postępowanie pielęgniarskie 130
 3.3. Zalecenia dla chorego po zakończeniu leczenia szpitalnego. . . . 131
 3.4. Kompresjoterapia 132

4. Opieka pielęgniarska nad chorym z krwawieniem z przewodu pokarmowego 135

- 4.1. Uwagi kliniczne. 135
 4.1.1. Objawy krwawienia z przewodu pokarmowego 136
 4.1.2. Terapia płynowa i wazopresyjna 137
 4.2. Opieka medyczna zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego
 nad chorym 139
 4.2.1. Opieka medyczna podczas masywnego krwotoku
 z przewodu pokarmowego. 139
 4.2.2. Opieka medyczna podczas krwawienia z przewodu
 pokarmowego 141
 4.3. Zgłębnik/sonda żołądkowa, zgłębnik/sonda
 Blakemora-Sengstakena 142
 4.4. Endoskopia a krwawienie z przewodu pokarmowego 143
 4.5. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym
 po badaniu/zabiegu endoskopowym 144
 4.6. Zalecenia dietetyczne i farmakologiczne dla pacjentów
 z marskością wątroby 145

5.	Pielęgnowanie chorego ze stomią jelitową.....	150
5.1.	Uwagi kliniczne.....	150
5.1.1.	Powikłania stomii jelitowej	150
5.1.2.	Cele opieki pooperacyjnej nad pacjentem ze stomią jelitową według Polskiego Klubu Koloproktologii	151
5.2.	Postępowanie pielęgniarskie	152
5.3.	Zalecenia dla chorego po zakończeniu leczenia szpitalnego....	152
6.	Opieka pielęgniarska nad chorym po usunięciu pęcherzyka żółciowego oraz po operacji kamicy przewodowej	157
6.1.	Uwagi kliniczne.....	157
6.2.	Postępowanie pielęgniarskie	157
6.3.	Zalecenia dla chorego po zakończeniu leczenia szpitalnego....	159
7.	Pielęgnowanie chorego z ostrym zapaleniem trzustki	161
7.1.	Uwagi kliniczne.....	161
7.1.1.	Leczenie operacyjne	162
7.1.2.	Przetoki trzustkowe	162
7.2.	Postępowanie pielęgniarskie	163
7.2.1.	Opieka pielęgniarska nad chorym nieoperowanym.....	163
7.2.2.	Opieka pielęgniarska nad chorym bezpośrednio po zabiegu operacyjnym	164
7.3.	Zalecenia dla chorego po zakończeniu leczenia szpitalnego....	165
8.	Opieka pielęgniarska nad chorym po resekcji żołądka	168
8.1.	Uwagi kliniczne.....	168
8.1.1.	Zespół poresekcyjny	168
8.1.1.1.	Wczesny zespół poresekcyjny żołądka	168
8.1.1.2.	Późny zespół poresekcyjny żołądka	169
8.2.	Postępowanie pielęgniarskie	169
8.3.	Zalecenia dla chorego po zakończeniu leczenia szpitalnego....	170
9.	Opieka i obserwacja pielęgniarska pacjenta po tęym urazie jamy brzusznej.....	172
9.1.	Uwagi kliniczne.....	172
9.2.	Postępowanie pielęgniarskie	173
10.	Opieka pielęgniarska nad pacjentem po urazie czaszkowo-mózgowym	179
10.1.	Uwagi kliniczne.....	179
10.2.	Postępowanie pielęgniarskie	180

ROZDZIAŁ TRZECI

Standardy opieki pielęgniarskiej na oddziale chirurgii.	183
Wstęp	185
1. Standard opieki pielęgniarskiej nad pacjentem przygotowywanym do planowego zabiegu operacyjnego	186
2. Standard opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w bezpośrednim okresie po zabiegu operacyjnym (do 24 godzin po operacji)	192
3. Standard opieki i obserwacji pielęgniarskiej pacjenta po tęym urazie jamy brzusznej (do 24 godzin po przyjęciu chorego na oddział)	198
4. Standard opieki pielęgniarskiej nad pacjentem w stanie bezpośredniego zagrożenia życia	205

DODATEK

1. Najczęściej używane terminy medyczne w chirurgii ogólnej	209
2. Skale ryzyka powstania odleżyn	213
3. Klasyfikacja odleżyn według Torrance'a	218
4. Skala Baxtera do oceny zagrożenia i przebiegu zapalenia żył związanego z kaniulacją	219
5. Dobowy bilans wodny u osoby dorosłej	220
6. Kryteria wezwania zespołu ratunkowego szpitala	221
7. Diety przed wybranymi planowymi zabiegami operacyjnymi	222